

POLICIST LEON SVETUJE

(DELOVNI ZVEZEK)

POLICIST LEON SVETUJE

(DELOVNI ZVEZEK)

Izdalo: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije - Policija

Pripravilo: Policijska uprava Slovenj Gradec v sodelovanju z Generalno policijsko upravo

Sodelovalo: Ministrstvo za šolstvo in šport

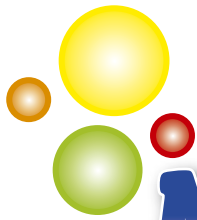
Ilustracije: Radivoj Cvetko

Oblikovanje: Služba za administracijo, dokumentacijo in grafiko

Tisk: Tiskarna Pleško, d. o. o.

Naklada: 20.000 izvodov

Ljubljana, avgust 2008

MOJI PODATKI

Ime in priimek

Šola

Razred

POMEMBNE ŠTEVILKE

POLICIST: _____

POLICIJA: _____

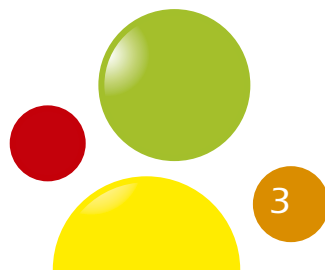
REŠEVALCI: _____

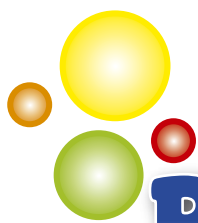
DOMA: _____

OČE V SLUŽBI: _____

MAMA V SLUŽBI: _____

DRUGI (stari starši, strici, tete ...): _____

POZDRAVLJENI OTROCI

Sem **policist Leon, tvoj prijatelj**, in popeljal te bom skozi zvezek poučnih zgodbic ter nasvetov za tvojo večjo varnost.

V zvezku, ki si ga prejel od policista, izpolni pripravljene rubrike. Policist bo med šolskim letom večkrat prišel k vam v razred, da bi se skupaj pogovorili o posameznih temah, zato imej zvezek takrat vedno s sabo.

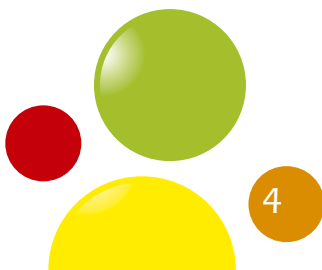
Zastavljal mu boš lahko vprašanja in ga prosil za nasvete, kako se izogniti nevarnostim, ki si jim izpostavljen v vsakdanjem življenju.

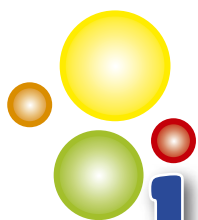
Policisti pomagajo ljudem, še posebej otrokom, ki so žrtve prometnih nesreč, različnih nasilnih dejanj vrstnikov ali odraslih oseb ali ki so oškodovani z drugimi kaznivimi dejanji.

V tem zvezku boš našel veliko zgodb z nasveti za svojo varnost. Ob tem pa ti bom jaz, policist Leon, dajal navodila in svetoval, kako se obnašati v določenem položaju. Policisti želimo, da se ti ne bi nikoli zgodilo nič hudega in da bi se znal izogniti nevarnostim. V mojem slovarčku, ki ga najdeš na koncu zvezka, boš našel preproste razlage uporabljenih pojmov in izrazov, ki so označeni z zvezdico (*).

Zvezek pokaži staršem, da se boš lahko z njimi pogovarjal o zgodbah, ki so v njem.

LEONOVO KAZALO

Moji podatki	3	Pirotehnika	31
Pozdravljeni otroci	4	Posledice uporabe pirotehnike	33
Leonovo kazalo	5	Bančne kartice	34
Kaj delajo policisti?	6	Prenosni telefoni	35
Vandalizem	8	Sam doma	36
Posledice vandalizma	9	Vlom v stanovanje	38
Nasilje med vrstniki	11	Varna smuka	39
Nasilje v družini	14	Varnost na kopališčih	40
Skrivnost	15	Varna vožnja s kolesom	41
Preizkus poguma	18	Varno kolo	43
Moje – tvoje	20	Opis mojega kolesa	44
Ti kdo ponuja tablete?	21	Skiroji, rolerji ...	45
Pot v šolo - neznanec	23	Zmanjšaj hitrost	46
Neznanci na internetu	25	Varnost pešcev	47
Varna pot v šolo	26	Za konec	48
Igra in promet	27	Leonovi nasveti	49
Z avtom v šolo	29	Leonov slovarček	50
Varnostni pas	30	Beležke	51

KAJ DELAJO POLICISTI?

KDO SMO?

Policisti smo zaposleni v policiji. Svoje naloge opravljamo v uniformi – uniformirani policisti – ali v civilni obleki – kriminalisti.

KAJ DELAMO?

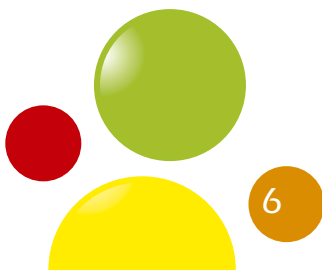
Vzdržujemo javni red – preprečujemo in odkrivamo nasilna ravnanja* (grožnje, pretepi ...), vandalizem* (poškodovanje ali uničevanje tujih stvari), hrup (vpitje, kričanje, preglasna glasba ...) in druge prekrške*.

Urejamo in nadziramo promet – pomagamo ob prometnih zastojih, opozarjamo in tudi kaznujemo kršitelje prometnih predpisov zaradi prehitre vožnje, neuporabe varnostnega pasu, čelade, vožnje pod vplivom alkohola ...

Obravnavamo prometne nesreče – pomagamo udeležencem prometne nesreče, fotografiramo in skiciramo kraj prometne nesreče, ugotavljamo, kdo jo je povzročil, zapišemo podatke o njej ...

Varujemo življenje ljudi – pomagamo ljudem v nevarnosti, iščemo pogrešane osebe ...

Varujemo državno mejo – opravljamo mejno kontrolo na mejnih prehodih (pregled listin za prehod državne meje, kontrola vozil, potnikov, prtljage ...), varujemo državno mejo na kopnem in morju ...

Obravnavamo kazniva dejanja* (ropi, vlomi, tatvine ...) – jih preprečujemo, odkrivamo, iščemo njihove storilce ...

Delamo pa še vrsto drugih stvari.

KJE NAS NAJDEŠ?

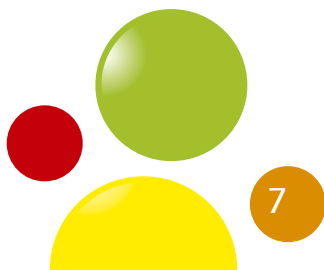
Policisti delamo na policijskih postajah. Svoje naloge opravljamo peš, na kolesih, motorjih, konjih, v avtomobilih, helikopterjih, na motornih čolnih. Včasih nam pri delu pomagajo službeni psi.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Kadar potrebuješ pomoč ali nasvet policista,

- ⦿ ga pokliči na telefonsko številko, ki si jo zapisal na 3. strani delovnega zvezka, ali na anonimno telefonsko številko **080 1200**, lahko pa nas tudi obiščeš na policijski postaji;
- ⦿ ob nujnem klicu* (ko je potrebna čim hitrejša pomoč policistov) pokliči na telefonsko številko **113** in
 - ⦿ povej, kje si in kaj se dogaja;
 - ⦿ poskušaj biti čim bolj zbran in pozorno poslušaj policistove nasvete;
 - ⦿ počakaj na prihod policistov;
- ⦿ če potrebuješ nujno pomoč reševalcev (gasilcev, zdravnika), enake podatke kot policistom sporoči na telefonsko številko **112**.

VANDALIZEM

Jure in Nace – v šoli veljata za »frajerja«, saj si vse upata – gresta po pouku v park. S sabo povabita Gregorja. Jure predlaga, da bi s kamni skušali zadeti luči v parku in tekmovali, kdo jih bo razbil več.

Nace Juretov predlog takoj sprejme in pobere kamen. Kamen vzame tudi Jure. Gregor, ki se z njima ne družī pogosto, pa se obotavlja.

Ve, da Juretovo in Nacetovo ravnanje ni pravilno, zato ne želi sodelovati. Tudi njegovi starši ga ne bi odobravalī. Odločno jima pove, da delata škodo, saj so luči v parku zato, da se lahko varno sprehajamo tudi ponoči. Jure in Nace se mu začneta smejati in ga izzivati, da je bojazljivec. Jure, ki je nekoliko spretnejši, že s prvim kamnom zadene luč in jo razbije. Tudi Nace ne zaostaja veliko za njim. Z metanjem kamnov nadaljujeta in poškodujeta šest luči.

V parku se nenadoma pojavi policist, ki je slišal hrup ob razbitju stekla. Jure in Nace poskušata zbežati, a ju ustavi drug policist.

Če želiš izvedeti, kaj se je zgodilo z Juretom in Nacetom, preberi naslednjo stran.

POSLEDICE VANDALIZMA

Jure in Nace sta na policijski postaji. Ker sta še otroka, policista o njunem početju obvestita starše.

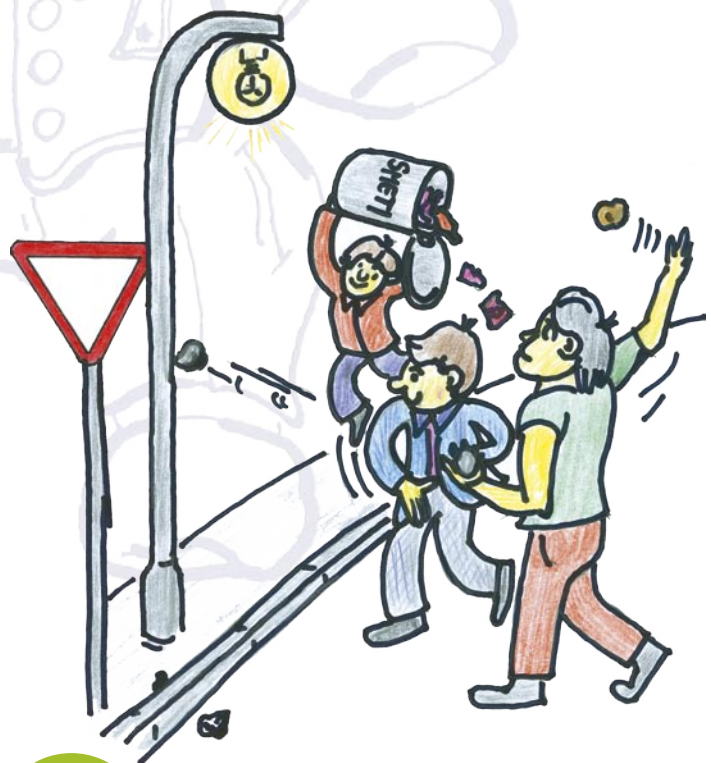
Juretovi starši kmalu pridejo na policijsko postajo, kjer se pogovorijo s policistom in sinom.

Nacetovih staršev policista nista uspela obvestiti, zato sta poklicala socialno delavko, ki se je vključila v pogovor, da bi bila Nacetu v oporo.

Jure svoje dejanje obžaluje in obljubi, da ga ne bo ponovil. Policisti si zapišejo podatke, saj bodo morali starši nastalo škodo poravnati. Ta ni majhna, zato bo Jure tri mesece brez žepnine, pa še s prijatelji ne bo smel ven.

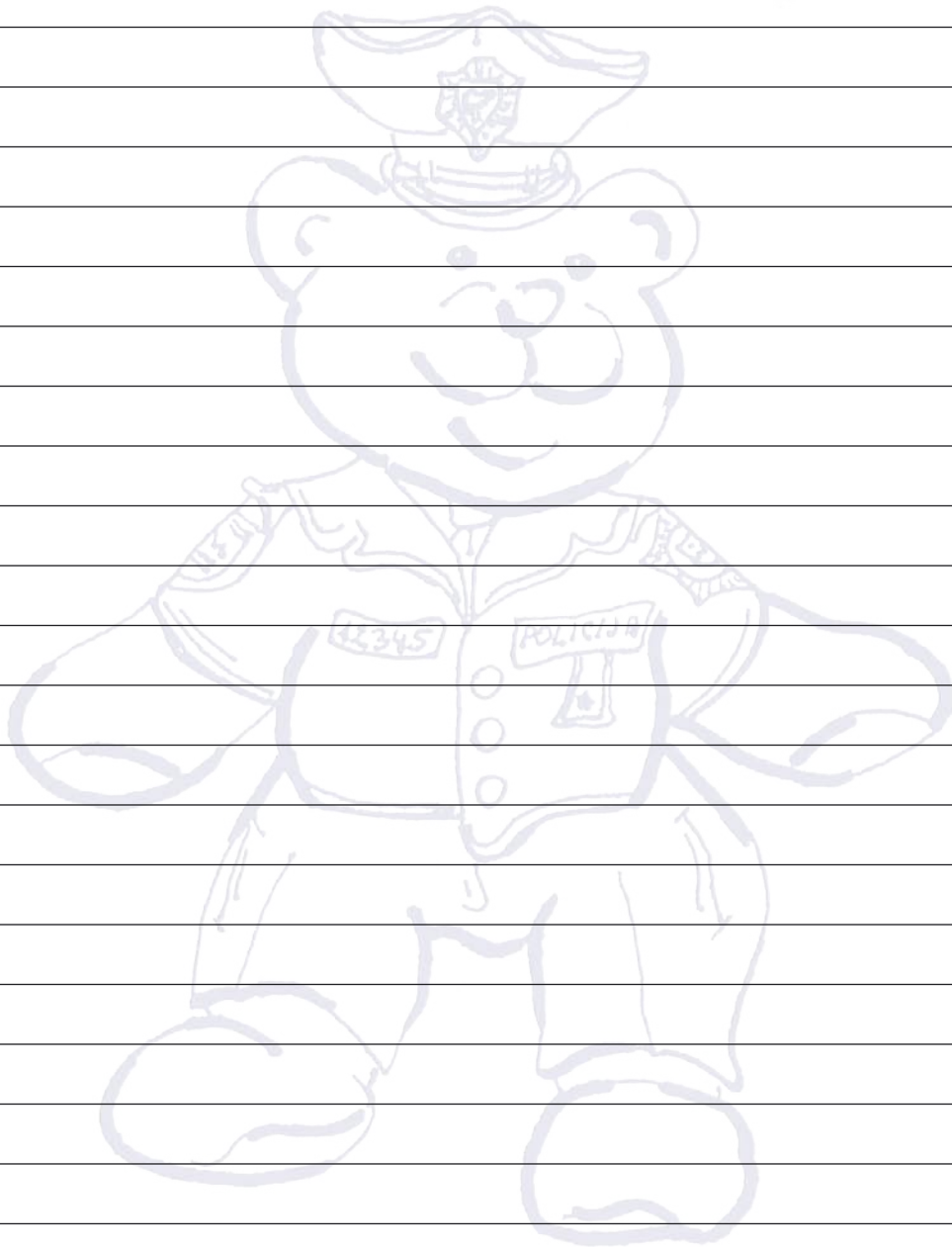
Nace pa svojega dejanja ne obžaluje, policistoma ne pojasni, zakaj je sodeloval pri razbijanju luči v parku.

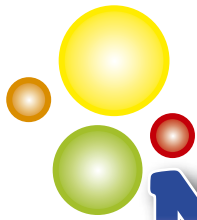
Policisti bodo o Juretovem in Nacetovem početju – vandalizmu* – obvestili zaposlene v centru za socialno delo. Oba se bosta morala s starši oglasiti pri njih in se pogovoriti. Nace se tega boji, saj je bil na centru za socialno delo že večkrat in lahko se zgodi, da bo moral v vzgojni zavod – stran od staršev in prijateljev.

Tvoj prijatelj, policist Leon, sprašuje:

Kako bi ravnal ti, če bi te k vandalizmu* nagovarjala prijatelja? Ali je Gregor ravnal pravilno?
Odgovor napiši na spodnje črte, doma pa se o tem pogovori s starši.

NASILJE MED VRSTNIKI

Ana me je vprašala, kaj naj stori, saj jo sošolec Nik velikokrat ustrahuje in ji grozi, s šibkejšimi od sebe večkrat tudi fizično obračunava*.

Svetoval sem ji, naj o nasilju, ki ga doživlja, pove staršem in učiteljici, saj to ni »tožarjenje«. Starši in učiteljica se lahko potem z Nikom in njegovimi starši pogovorijo ter ugotovijo razloge za takšno Nikovo vedenje.

Če Ana ne bi spregovorila, bi lahko Nik nasilje stopnjeval ...

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

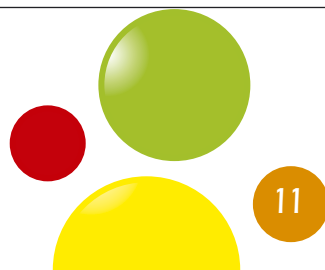
Če se kdo do tebe vede nasilno, te udari, od tebe zahteva denar ali ti grozi, to takoj povej, najbolje staršem ali učiteljici, ki ti bodo pomagali.

Nobeno nasilje ni dopustno in ga ne smemo dovoljevati, zato policisti pomagajo žrtvam in dosledno ukrepajo zoper nasilneže.

Se še spomniš, kako se je Nik vedel do svojih sošolcev?

V zgodbi je Ana o njegovem ravnanju povedala staršem in učiteljici, ker je želela, da jo Nik pusti pri miru.

Veš, kaj lahko narediš, če postaneš priča takšnemu nasilju?

Kakšne možnosti imaš, da bi nasilje ustavil ali ga celo preprečil?

Nik in starši ter učiteljica so se dogovorili, da mora Nik vedno, kadar je udeležen v ustrahovanju ali pri fizičnem obračunavanju, izpolniti vprašalnik. Fant sedaj bolje razume, zakaj je včasih nasilen in nesramen. Tudi sam je že našel nekaj rešitev, kako popraviti svoje vedenje in odnos do drugih otrok ter se tako izogniti nasilnemu vedenju.

Spomni se svojega zadnjega pretepa ali pretepa, ki si ga videl, in na naslednji strani izpolni vprašalnik, ki ga je izpolnjeval tudi Nik.

Premisli

S kom si se pretepal (kdo se je pretepal)?

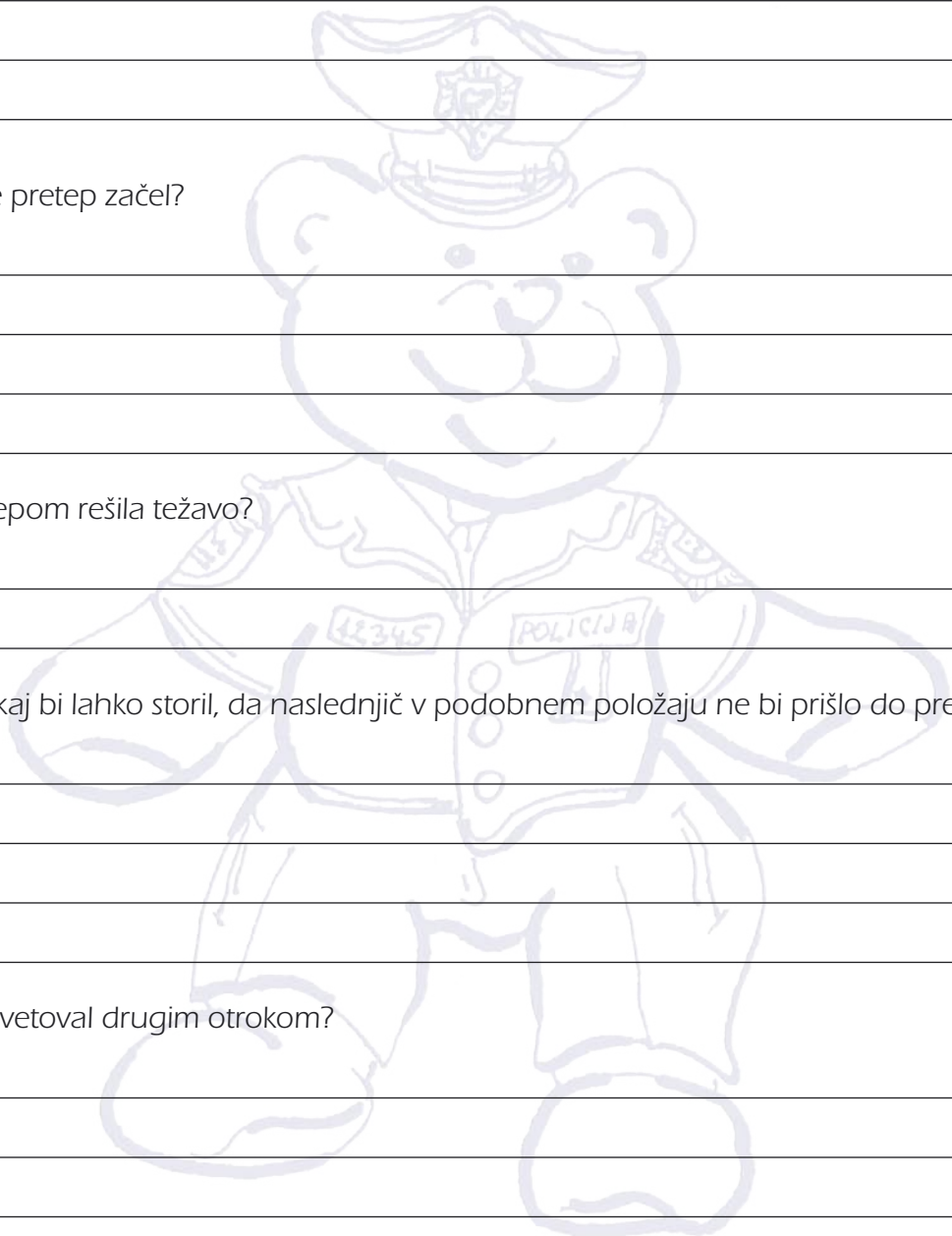
Zakaj sta se pretepala?

Kako se je pretep začel?

Sta s pretepom rešila težavo?

Premisli , kaj bi lahko storil, da naslednjič v podobnem položaju ne bi prišlo do pretepa.

Kaj bi še svetoval drugim otrokom?

NASILJE V DRUŽINI

Mihaela je že nekaj časa spremenjena. Prej je bila vedno vesela in se je rada družila s sošolkami na šolskem dvorišču. Zadnjih nekaj tednov pa je zaprta vase, med odmori pogosto sama zamišljeno sedi v učilnici, kaže žalosten obraz in zavrača druženje.

Tudi v svojem najljubšem konjičku, športu, ne najde več veselja. Če že sodeluje, se preoblači v slačilnici šele takrat, ko jo že vsi zapustijo, in tudi v toplem vremenu je oblečena v dolge hlače ter majico z dolgimi rokami.

Danes ima Mihaelin razred vaje na orodjih. Učiteljica jim pomaga. Ko je na vrsti Mihaela, jo prime za nadlaket, a deklica zakriči. Izpod rokava se pokaže nekaj modric na njeni roki.

Po končani športni vzgoji učiteljica ogovori Mihaelo. Ta trdi, da je zadnje čase zelo nerodna, da se pogostokrat udari ali pade. »Ampak Mihaela, od tega ne dobiš toliko modric. Lahko mi poveš, kaj se ti je zgodilo,« pravi učiteljica in jo vpraša, ali jo je kdo tepel.

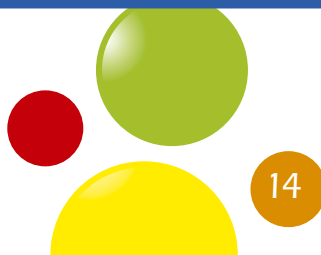
»Nel!« najprej nervozno zakriči Mihaela. Nato pa reče: »Ja, me je, ampak sem sama kriva, če me starši tepejo, ker nisem pridna ali kaj pokvarim.« »To vendar ni vzrok, da te tepejo!« pravi učiteljica. »Ne glede na to, kaj si naredila, te starši ne smejo pretepati. Veš kaj bova storili? Resnico bova zaupali razredničarki, s katero se boš lahko pogovorila.«

Mihaeli je odleglo. Rešila se je velikega bremena.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Tudi doma se do tebe na smejo vesti nasilno. V takšnih primerih se zaupaj učiteljici, ki ti lahko pomaga.

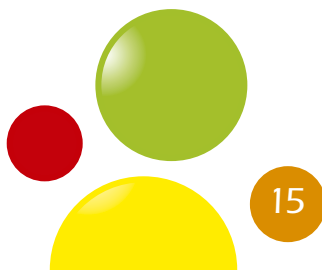
SKRIVNOST

Maja med odmorom vsa vesela priteče k svoji najboljši prijateljici Janji. »Kaj je danes s tabo, da si tako razburjena?« jo vpraša Janja. »Z očetom imava lepo skrivnost. Ampak ti si moja najboljša prijateljica, tebi jo zaupam,« odgovori Maja. »Saj veš, da ima moja mama naslednji teden rojstni dan. Z očetom sva ji včeraj kupila čudovito darilo. O tem pa ne sme nič izvedeti.«

»Jaz imam tudi eno skrivnost, pa je ne smem nikomur zaupati, niti tebi,« pravi Janja tiho. »Ampak medve sva prijateljici, zagotovo ne bom nikomur izdala tvoje skrivnosti, obljubim,« jo poskuša pregovoriti Maja.

»Res ne vem,« še nekoliko okleva Janja. »No, dobro; je nekdo, ki me stalno objema in me želi božati. Včasih tudi na takih mestih in tako, kot sploh nočem.« »To je res grdo. Kdo počne kaj takega?« sprašuje Maja vsa prestrašena. »Tega ti ne morem povedati,« odgovori Janja, »rekel je, da se bo zgodilo nekaj strašnega, če kdo izve najino skrivnost.«

»Ampak če je to nekaj, česar ne želiš, morava to preprečiti,« meni Maja. »Najbolje, da greva k učiteljici, ona ti bo znala pomagati. Lahko ji zaupava.« »Ja, če me boš spremljala,« prosi Janja, ki ji je odleglo, ker se je lahko nekemu zaupala.

Tvoj prijatelj, policist Leon, sprašuje:

Ali poznaš razliko med lepo ali prijetno in slabo ali neprijetno skrivnostjo? Razložil ti bom:

- ⊙ **lepa – prijetna skrivnost** – je napeta, razburljiva in te razveseljuje;
- ⊙ **slaba – neprijetna skrivnost** – te mori in tišči. Nič ni slabega, če to skrivnost izdaš.

Nekaj primerov:

Predstavljam ti nekaj skrivnosti, ti pa premisli, katera je lepa ali prijetna in katera slaba ali neprijetna, ter napiši odgovor. Za pomoč lahko prosiš starše ali učitelje.

- ⊙ Kristjan je razbil krožnik, njegov brat Florijan mu reče: »Če mi daš vsak teden polovico svoje žepnine, ne bom povedal mami.«

- ⊙ Mama ima rojstni dan. Z očetom se dogovarjata, kaj ji bosta podarila. Oče reče: »Ampak mami tega ne povej, to mora biti presenečenje.«

- ⊙ Prijateljica ti pove, da je babici za rojstni dan napisala pesem. Prosi te, da tega nikomur ne poveš.

- ⊙ Sosed ti podari čokolado, te boža in te poljubi. Potem ti reče: »To je najina skrivnost in je nikomur ne povej.«

Se še spomniš lepih in slabih skrivnosti?

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

⊙ **Tvoje telo pripada tebi!**

So lepa ali prijetna in neprijetna dotikanja. Božanje, objemanje, poljubljanje ... ti lahko povzročajo prijetne, pa tudi neprijetne občutke. Če so dotiki zate neprijetni, lahko rečeš »NE«, kajti nihče nima pravice, da se te dotika proti tvoji volji.

⊙ **Zaupaj svojemu občutku!**

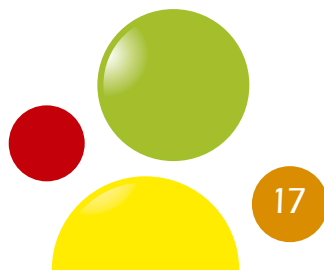
So lepi in prijetni, toda tudi neprijetni občutki. Lepi občutki kot lepe skrivnosti povzročajo dobro voljo. Neprijetni občutki kot slabe skrivnosti povzročajo nelagodje. Če ti jih kdo povzroča, se lahko upreš. Slabe skrivnosti niso skrivnosti in jih lahko poveš naprej, saj to z zaupanjem nima povezave.

⊙ **Ti lahko rečeš ne!**

Tudi odrasli včasih neprimerno ravnajo in zahtevajo od otrok kaj, kar jim povzroča strah, notranjo bolečino in neprijetne občutke. Takrat lahko otrok reče »NE« in mu ni treba storiti, kar zahtevajo odrasli.

⊙ **Lahko si poiščeš pomoč!**

Včasih se je težko braniti sam. Takrat si lahko poiščeš pomoč. Včasih nočeš mami in očetu vsega povedati, zato je pomembno, da premisliš, kateri otroci ali odrasli »držijo« s tabo in so ti pripravljeni pomagati, ko potrebuješ pomoč.

PREIZKUS POGUMA

Klemnova največja želja je, da bi bil sprejet v Petrovo tolpo*. Ima jih za »ful kul tipe«.

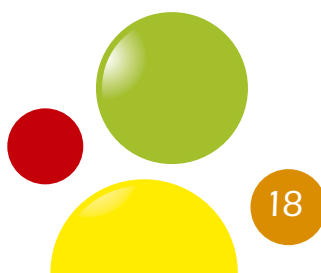
Toda člani tolpe se mu samo smeji: »Mi ne rabimo majhnih otrok, poleg tega pa si ti ena velika reva.« Klemen jim zagotovi, da on že ni reva. »No, dobro,« meni Peter, »to nam moraš dokazati. V papirnici blizu šole sem videl zelo lep mobilni telefon. Če si ga upaš ukrasti, potem spadaš k nam.«

Ko Klemen vstopi v prodajalno, se ne počuti najbolje, ampak dokazati mora, da ni reva.

Nemirno stoji pred policijo in nemo opazuje mobilni telefon, ki mu ga je opisal Peter. Previdno se obrača na levo in desno, mora ga samo vzeti s police in neopazno spustiti v žep svoje jope. Toda nekaj ga zadržuje ...

Klemen zapusti papirnico brez mobilnega telefona, a zunaj ga že čaka Peter s svojo tolpo. »In kje imaš mobilni telefon?« ga vpraša. »Nimam ga!« odgovori Klemen. »Že takoj smo vedeli, da si ena velika reva!« reče Peter ves jezen, ker ni dobil mobilnega telefona.

»Ne, jaz nisem nobena reva. Ne bom kradel, da bi postal vaš član,« mu odgovori Klemen. Obrne se in pusti člane tolpe, ki začudeno gledajo za njim. Klemen je zadovoljen, ker ve, da je ravnal pravilno in da je bil zelo pogumen, ker je odklonil takšen preizkus. Počuti se kot zmagovalec.

Se še spomniš zgodbe o Klemnu?

Kaj meniš, je bil Klemen reva, ker ni ukradel mobitela, ali je bil veliko pogumnejši, ker ni postal takšen, kot so člani Petrove tolpe?

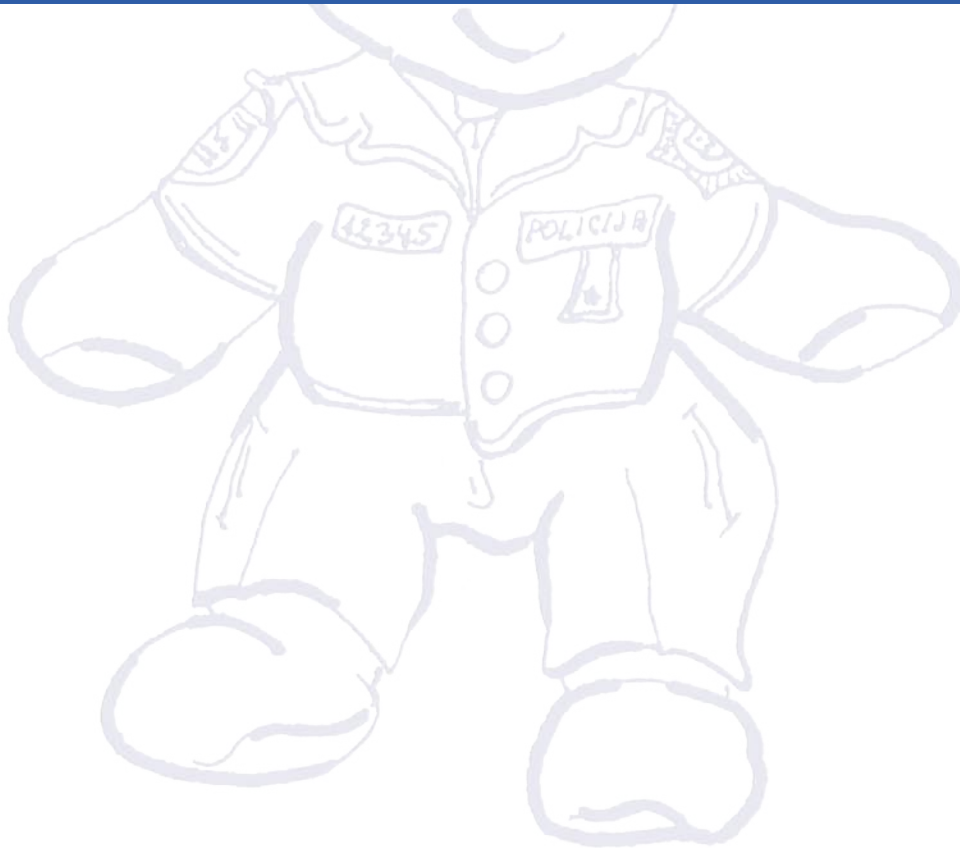
Kaj meniš, kaj je v papirnici zadrževalo Klemna, da ni ukradel mobitela?

Mišliš, da so člani tolpe pravi prijatelji, če bi Klemna sprejeli medse samo po opravljenem preizkusu poguma?

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Bodi pogumen za dobro, pošteno in pravično stvar oziroma dejanje.

MOJE - TVOJE

Sošolec Luka je za rojstni dan dobil zanimivo, a drago igračo, ki si jo tudi ti že dolgo želiš.

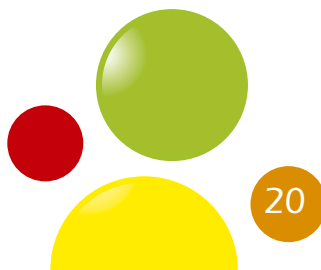
Prosil si ga, če ti jo po pouku malo pokaže, vendar Luka tega ni hotel. Med športno vzgojo se ti je ponudila priložnost. Ko si šel skozi garderobo na stranišče, si iz Lukove torbe vzel zeleno igračo in jo dal v svojo. Odločen si bil, da jo naslednji dan neopazno vrneš.

Toda smola! Ko si se popoldne doma z igračo na skrivaj igral, se ti je pokvarila. Kaj zdaj, kako popraviti napako?

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

- ⦿ Vzeti kar koli brez dovoljenja lastnika, je tatvina, čeprav majhna in čeprav si vzeto stvar mislil vrniti. Zato vedno vprašaj, če si jo smeš sposoditi. Ko si enkrat dovoliš vzeti majhno stvar, je lažje vzeti tudi večjo!
- ⦿ Če si kaj zelo želiš, pa ti starši ne morejo kupiti, lahko varčuješ žepnino, da si boš to čez čas sam kupil.
- ⦿ Svoje jeze ali žalosti ne rešuj tako, da prijateljeve stvari namerno poškoduješ, kajti tudi to je kaznivo dejanje.*

TI KDO PONUJA TABLETE?

Nejc je danes slabe volje. Dolgo ne bo videl starejšega brata Izidorja, ki bo odšel na zdravljenje v tujino. Izidor ni bolan, ampak gre v komuno, kjer mu bodo pomagali, da se bo odvadil vsak dan jesti tablete, ki so zanj zelo škodljive. Nejc svojemu sošolcu zaupa zgodbo.

Ko je Izidor še obiskoval šolo, mu je neznanec pred šolo ponudil tablete. Ker je mislil, da so le bonboni, jih je vzel in pojedel. Neznanec je nato prišel še nekajkrat. To so bile tablete, ki se jih zelo hitro navadiš in tvoje telo hoče, da jih ves čas jemlješ, saj se drugače ne počutiš dobro in ti je slabo. Izidor je potem vsak

dan pojedel več in več tablet. Neznanec mu jih ni več dajal zastonj, ampak mu je moral zanje plačati. Tablete so drage. Ker Izidor ni imel dovolj žepnine, da bi si jih lahko kupil, je v trgovini kradel stvari in tako dobil denar. Pri kraji so ga ujeli policisti. Povedal jim je, da je kradel zato, da bi lahko kupil tablete. Policisti so se o tem pogovorili s starši in skupaj s socialno delavko ter zdravnico Izidorju svetovali, naj odide v komuno na zdravljenje odvisnosti.

Nejc sedaj ve, da so bile tablete mamila, ki so zelo nevarna in prepovedana.

TI KDO PONUJA TABLETE?

Tvoj prijatelj, policist Leon, sprašuje:

Ali veš, kaj so mamila?

Kako bi ravnal, če bi ti neznanec ponujal tablete ali neznane snovi?

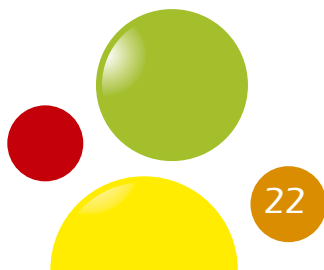
Kaj bi naredil, če bi na igrišču našel injekcijsko iglo?

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Nikoli ne uživaj tablet in drugih snovi, ki ti jih za tvoje boljše počutje ponujajo ali prodajajo osebe brez vednosti tvojih staršev ali nasveta zdravnika, saj ima lahko to hude posledice za tvoje zdravje. S takšno ponudbo vedno seznani starše in se z njimi posvetuj.

Ne dotikaj se predmetov, s katerimi se lahko okužiš ali poškoduješ, na primer odvrženih injekcijskih igel!

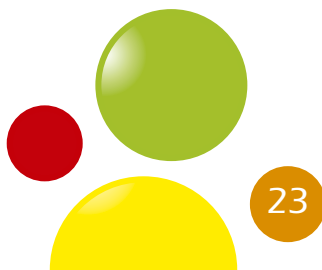
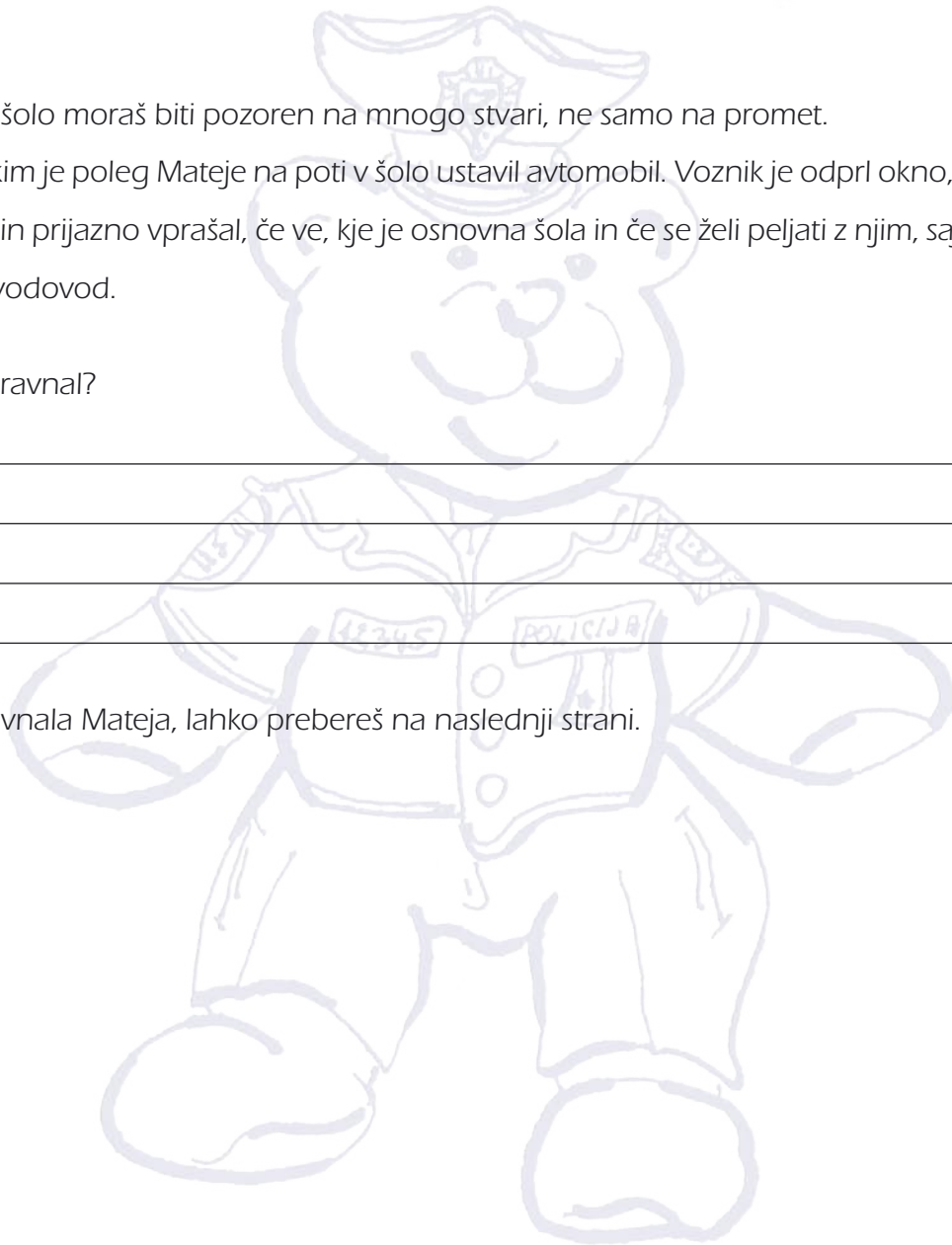
POT V ŠOLO - NEZNANEC

Na poti v šolo moraš biti pozoren na mnogo stvari, ne samo na promet.

Pred kratkim je poleg Mateje na poti v šolo ustavil avtomobil. Voznik je odprl okno, jo nasmejno pozdravil in prijazno vprašal, če ve, kje je osnovna šola in če se želi peljati z njim, saj gre on v šolo popraviti vodovod.

Kako bi ti ravnal?

Kako je ravnala Mateja, lahko prebereš na naslednji strani.

Se še spomniš zgodbe o Mateji, ki jo je na poti v šolo ogovoril neznanec?

Ravnala je pravilno, ker ni vstopila v avtomobil k tujcu, temveč mu je povedala, da se noče peljati z njim.

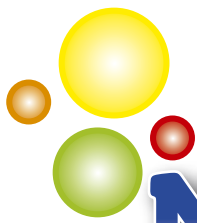
Mateja se je držala dogovora s starši, ki so ji strogo zabičali, da nikoli ne sme vstopiti k neznancu v avtomobil, tudi če ji ponuja darila. Od neznancev ne sme sprejemati nobenih daril.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

- ⦿ pojdi samo z ljudmi, ki jih poznaš ali imaš dovoljenje staršev, da lahko greš z njimi;
- ⦿ ničesar ne jemlji od ljudi, ki jih ne poznaš;
- ⦿ v šolo hodi vedno po isti poti, ki jo poznajo tudi starši;
- ⦿ pridi domov ob uri, ki ste jo določili s starši;
- ⦿ če na poti v šolo opaziš kaj podobnega, kot se je zgodilo Mateji, to takoj sporoči učitelju ali staršem.

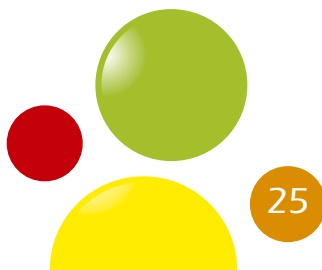

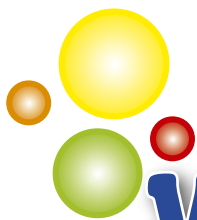
NEZNANCI NA INTERNETU

Tvoj prijatelj, policist Leon, ti svetuje:

- ⦿ ne pozabi, da so spletni prijatelji v resnici tujci, neznanci, ne glede na to, kako dolgo jih že poznaš; neka oseba v resnici morda ni tista ali taka, za katero se izdaja ali kot se opisuje;
- ⦿ starše sproti obveščaj o novih spletnih prijateljih;
- ⦿ osebnih podatkov (ime in priimek, naslov, telefonska številka, ime šole ...) o sebi, starših, bratih in sestrah ... ne posreduj na internet, če se prej nisi posvetoval s starši;
- ⦿ na internetu vedno uporabljal vzdevek;
- ⦿ na internet ne pošiljal svojih fotografij;
- ⦿ če se želi spletni prijatelj sestati s teboj se o tem posvetuj s starši; taka osebna srečanja so lahko celo nevarna;
- ⦿ če te je spletni prijatelj razžalil ali se hoče pogovarjati o stvareh, ki so ti neprijetne, o tem povej staršem in zapusti klepetalnico ali se nehaj dopisovati z njim

VARNA POT V ŠOLO

Ker že nekaj let obiskuješ šolo, predvidevam, da svojo pot v šolo zelo dobro poznaš. Verjetno hodiš skupaj s sošolci in prijatelji, zato ti pot hitro mine, in ko prideš v šolo, se je pravzaprav sploh ne spomniš več.

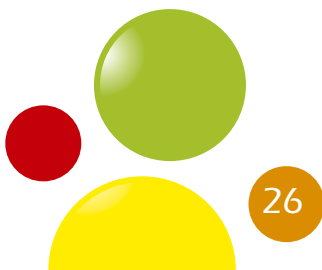
V nadaljevanju poskušaj odgovoriti na vprašanja, da ugotovimo, kako varna je tvoja pot v šolo.

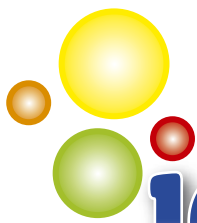
Kdo ti je pokazal to pot v šolo in kako dolga je?

Opiši, kje prečkaš glavno ali drugo cesto in ali ima prehod za pešce?

Nariši in opiši vse prometne znake, ki jih vidiš na poti v šolo.

Ali je tvoja pot v šolo nevarna? Napiši kje in zakaj.

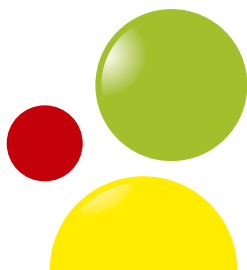
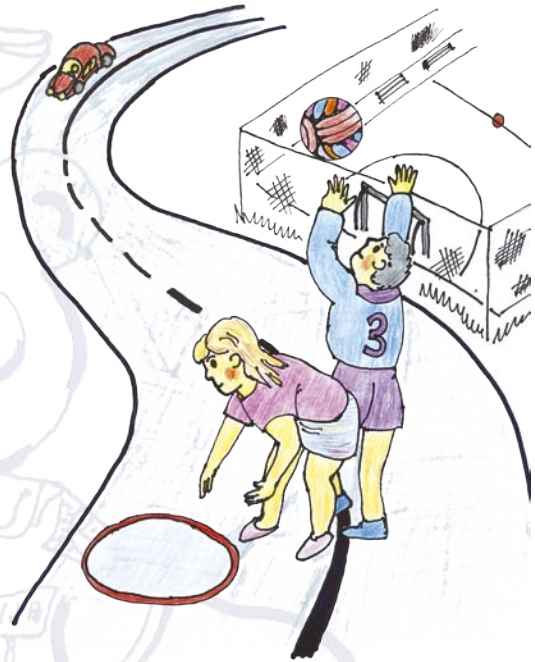

IGRA IN PROMET

V sončnem dopoldnevu so se na ulici zbrali fantje iz vse soseske. Miha je prinesel novo nogometno žogo, ki jo je prejšnji dan dobil od tete za rojstni dan. Vzeli so betonsko opeko in na sredini ceste med bloki naredili dva majhna gola. Ekipa je štela pet fantov iz vsake ulice. Igrali so zelo dobro.

Prva ekipa je zaostajala za dva gola in Miha je bil že vidno jezen. Zato je močno brnil žogo proti nasprotnikovemu голу. Damjan, ki je bil dober vratar, jo je s pestmi odbil. Žoga je poletela visoko čez živo mejo in se skotalila po glavni cesti proti mestu. Miha je slovel tudi kot najhitrejši fant v ulici.

Zato je hitro stekel za žogo in jo že na sredini ceste ujel ter vrgel nazaj na igrišče. Nato je hitro dal še tri gole. Njegova ekipa je bila najboljša tisto dopoldne.

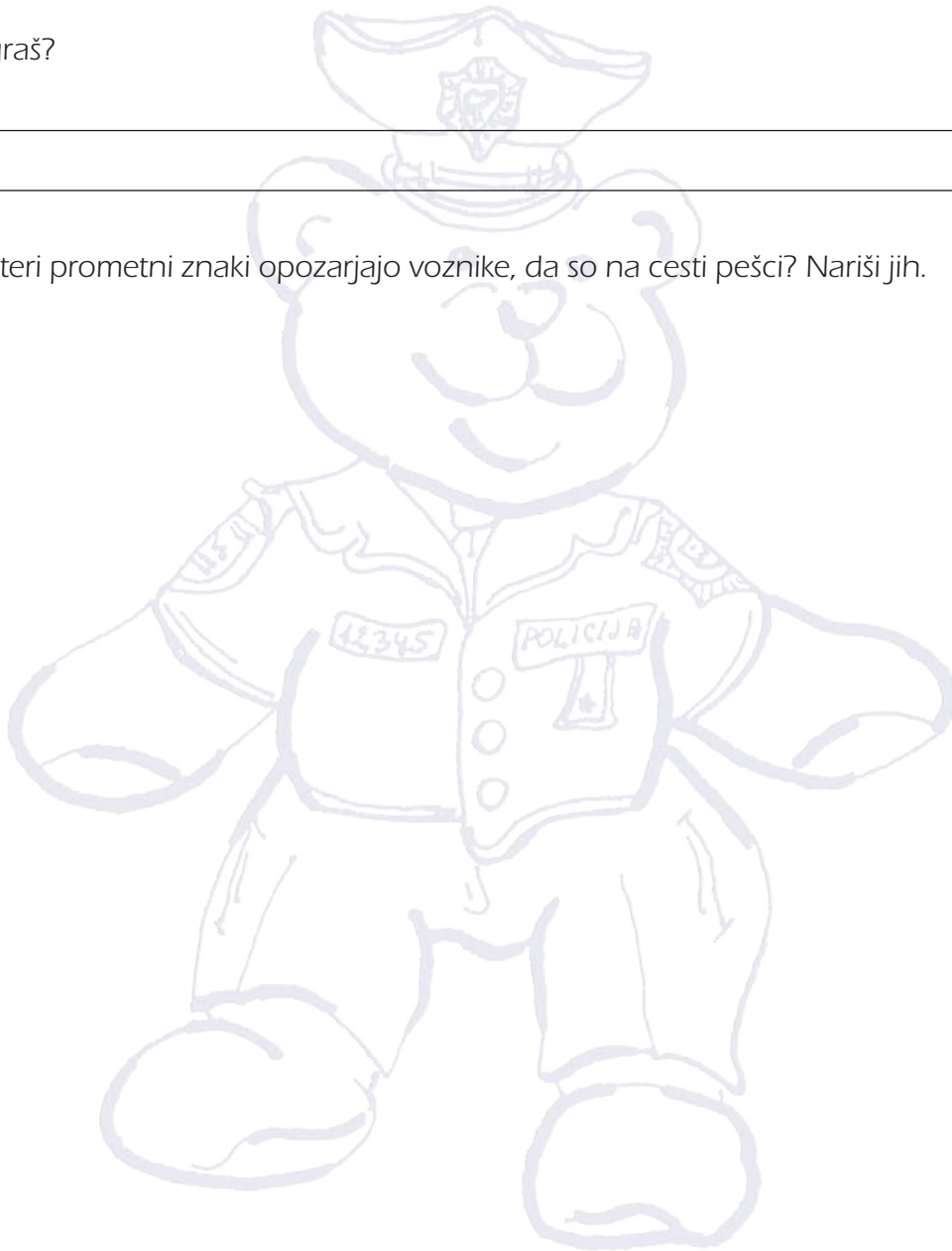

Se še spomniš zgodbe o Mihi, Damjanu in fantov iz vse soseke?

V nekaj stavkih napiši napake, ki so jih otroci naredili pri izbiri igrišča in igri z žogo.

Kje se ti igraš?

Ali veš, kateri prometni znaki opozarjajo voznike, da so na cesti pešci? Nariši jih.

Z AVTOM V ŠOLO

Včeraj pozno zvečer sem gledal zanimiv film, zato sem zjutraj težko vstal. Po zajtrku sem odšel pred hišo, kjer sem počakal na sosedovega Boruta. Njegova mama nas z osebnim avtomobilom vsako jutro vozi v šolo. Borut, ki hodi že v peti razred, lahko sedi spredaj, zraven nje. Sicer je malo manjši od mene, ampak kljub svojim 140 centimetrom skoraj največji v razredu. Leo je sedel zadaj in nenehno tožil, kako ga tiščita premajhen podložni sedež za otroke ter varnostni pas. Jaz sem sedel na sredino avta, med sedeže, in poročal o vsebini zanimivega filma Borutu ter njegovi mami. A glej ga zlomka. Čisto blizu naše šole so nas ustavili policisti. Borutova mama je izstopila iz avtomobila in se kar nekaj časa pogovarjala z njimi.

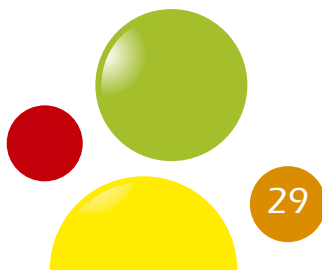
Razmislite, na kaj jo je opozoril policist.

Ali lahko Borut sedi na sprednjem sedežu? Zakaj da oziroma ne?

Kje in kako bi moral sedeti med zanimivim pripovedovanjem zgodbice?

Če se voziš v šolo, dobro opazuj in poskušaj napisati, kje in kolikokrat se pelješ čez prehod za pešce – zebro.

Ali tvoj voznik pred prehodom ustavi in pusti pešce čez cesto?

VARNOSTNI PAS

Tvoj prijatelj, policist Leon, pojasnjuje:

- ⊙ v Sloveniji je obvezno pripenjanje z varnostnim pasom na vseh sedežih v vozilu, kjer so vgrajeni varnostni pasovi;
- ⊙ priprni se takoj, ko sedeš v vozilo. Z roko rahlo potegni zgornji krak pasu, da se bosta oba kraka tesno prilagala telesu;
- ⊙ odrasli naj ti naravnajo naslonjalo za glavo tako, da bo njegov zgornji rob v višini namišljene črte: oko – zgornji rob ušesa;
- ⊙ poglej, če pas poteka po sredini rame in ni zavit;
- ⊙ otroci naj bodo v posebnih varnostnih sedežih, ki so prilagojeni starosti otrok;
- ⊙ dojenčke in mlajše otroke vozimo tako, da je varnostni sedež obrnjen s hrbtno stranjo v smeri vožnje;
- ⊙ če je varnostni meh vgrajen tudi za sovoznika, na ta sedež ne smemo pripeti otroškega varnostnega sedeža, dokler meha ne izklopimo;
- ⊙ otrok mlajši od 12 let ali manjši od 150 cm mora biti zavarovan z zadrževalnim sistemom, ki je primeren otrokovi telesni rasti in višini.

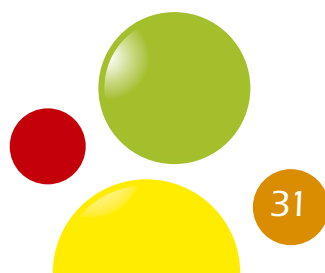

PIROTEHNIKA

Velika raketa se je v obliki barvne zvezde razpočila na sivem nebu. Tilen, ki je ležal v postelji, je ni videl. Od zunaj so se še naprej slišali poki petard in žvižgi raket. Tilen se je ob zvoku vsakič nemirno stresel. Petarde in rakete so bile krive, da je ležal v postelji. Prestrašeno je prijel za roko mamo, ki je zaradi povojev okoli oči ni videl. Želel si jih je strgati z oči, a ni smel. »Ali zunaj še sneži?« je vprašal mamo. Mama mu je tiho pritrdila. »Lahko snamem povoje in se grem igrati na sneg? Saj me ne boli več! Obljubim, da nikoli več ne bom metal petard! Rad bi se sankal in smučal. Naredil bom snežaka ...« je navdušeno nadaljeval. Mama ga je žalostno objela in stisnila k sebi. Tilen se še ni zavedal, da se to zimo ne bo mogel igrati na snegu. Bleščeči blisk petarde mu je poškodoval oči, zdravljenje pa bo dolgotrajno.

Tvoj prijatelj, policist Leon, pojasnjuje:

- ⦿ Pirotehnične izdelke,* katerih glavni učinek je pok (petarde, male petarde, pokajoči vložki za cigarete, konfeti bombice, pokajoče žabice, topovski strelji ...), je dovoljeno uporabljati le med 26. decembrom in 2. januarjem.
- ⦿ Pirotehnične izdelke lahko kupujejo in uporabljajo osebe stare 15 in več let, medtem ko močnejše pirotehnične izdelke lahko kupujejo in uporabljajo le polnoletne (18 in več let) in strokovno usposobljene osebe. Otroci do 15. leta lahko kupujejo in uporabljajo manjše pirotehnične izdelke le pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov.
- ⦿ Uporaba pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok (petarde, male petarde, pokajoči vložki za cigarete, konfeti bombice, pokajoče žabice, topovski strelji ...), je prepovedana v šolah in njihovi okolici, v bližini zdravstvenih domov in bolnic, vrtcev, domov za ostarele, v okolici cerkvenih objektov, v strnjениh naseljih, na hodnikih stanovanjskih blokov, v športnih objektih in na drugih krajih, kjer se zbira večje število ljudi.

Bodi Zvezda

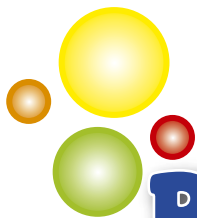
NE MEČI PETARD

Obdrži vse prste

www.policija.si www.bodizvezda.lvz.si

Iskustvo Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, Policijska šola inštitut za varnostno usposabljanje Republike Slovenije, Ministrstvo za zdravje in šport Republike Slovenije, Programi: SNOZ 201, Policijska, CPK, Uprava za varnostno prevoznike, Sektor za splošno policijo, Odboritev: SAZNG, Beata Trdnikovič, Tisk: DDO, d. d., november 2007

POSLEDICE UPORABE PIROTEHNIKE

Nepremišljena, nepredvidna in objestna uporaba pirotehničnih izdelkov* pogosto povzroča telesne poškodbe (poškodbe oči, raztrganine, opekline prstov, rok ...), vznemirja ljudi in živali ter lahko škoduje okolju.

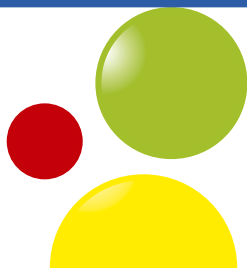
Tvoj prijatelj, policist Leon, sprašuje:

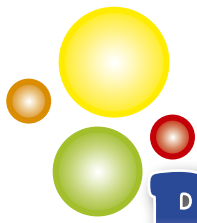
Kaj moti kužka na sliki in česa se boji?

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Praznovanje je lahko lepo tudi brez nadležnega poka in hrupa, ki ga povzročajo različni pirotehnični izdelki. Če pa se petardam ne moreš upreti, jih uporablaj le po navodilih proizvajalca in na način ter na kraju, kjer to ne moti ali ogroža drugih. Dokler ne dopolniš 15 let, lahko pirotehnične izdelke uporabljaš in kupuješ **le v navzočnosti svojih staršev ali skrbnikov.**

BANČNE KARTICE

Prijateljci Vanji so starši odprli račun v banki. Sedaj lahko sama razpolaga s svojim denarjem. Dobila je tudi svojo bančno kartico, ki jo je vzela s sabo v šolo, za vsak primer pač.

Vanja si številke kartice (PIN) ni takoj zapomnila in jo je napisala na listek ter jo skupaj s kartico shranila v denarnico. Njen račun je bil dokaj »bogat«, na njem je bilo prek 100 evrov, saj sta ji starša za rojstni dan podarila denar.

Denar je imela na računu le dva dni, že naslednji dan je kartico skupaj s številko nesla v šolo in prijateljcem pripovedovala, da ima svojo kartico ter na bančnem računu 100 evrov. Urša, njena prijateljica, je želele kartico videti. Vanja jo je pokazala tudi drugim prijateljicam in vsem povedala, da ima njena kartica PIN- številko; listek z njo jim je tudi pokazala.

Naslednji dan, med športno vzgojo, je denarnico s kartico pustila v šolskem nahrbtniku, po pouku pa je Uršo povabila na sladoleđ. V slaščičarni je žalostno ugotovila, da v denarnici nima ne kartice ne listka s številko.

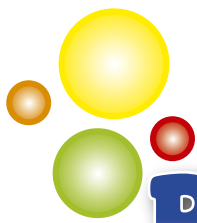
O kraji je obvestila starše, ti pa policijo. Policisti so tatu čez nekaj dni ujeli in ugotovili, da je denar z njenega bančnega računa s pomočjo PIN-številke dvignil njen sošolec, ki je slišal pogovor o kartici in denarju. Vanja je imela srečo, da so policisti tatu ujeli, a ni vedno tako.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Bančno kartico in PIN-številko, s katero ne seznanjaj drugih, skrbno in ločeno hrani.

PRENOSNI TELEFONI

Marko je za 10. rojstni dan od staršev dobil prenosni telefon, seveda najnovejšega z vsemi funkcijami. Najbolj je vesel, da ima tudi fotoaparata, saj si želi veliko posnetkov s prijatelji.

Njegovi starši vedo, da je Marko telefon dobil med zadnjimi v razredu, saj so mu ga le s težavo kupili, on pa si ga je močno želel.

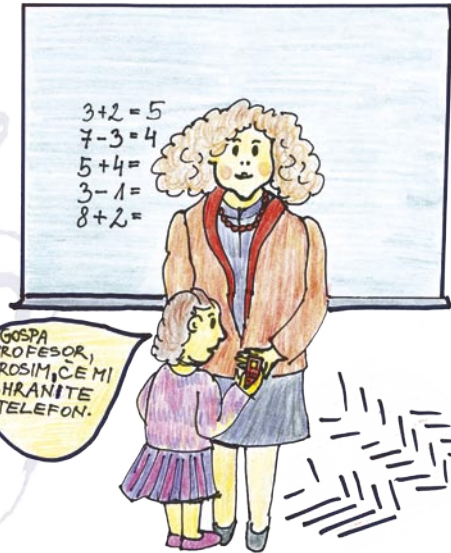
Starša sta mu svetovala, naj telefona ne nosi v šolo, saj ga ne potrebuje, pa še ukrade mu ga lahko kdo. Sprva je ubogal, nato pa je telefon po nekaj dneh vendarle nesel v šolo, da ga je pokazal prijateljem in se z njimi fotografiral.

Telefon je med odmorom shranil v garderobi.

Ob koncu pouka je želel s prijatelji posneti še eno fotografijo, vendar je žalosten ugotovil, da telefona ni več v jopi.

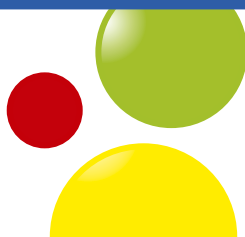
Marka je bilo strah, kaj naj reče doma staršem, saj sta mu vendar prepovedala, da bi telefon nosil v šolo. Nekaj dni se je obotavljal in staršem za tatvino ni povedal. Ko pa sta mama in oče začela spraševati, kaj je s telefonom, jima je zaupal.

Krajo so takoj prijavili policiji, vendar telefona niso našli – morda bi ga, če bi Marko krajo takoj prijavil staršem ali učiteljici.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Če telefon nosiš v šolo, ga hrani pri sebi ali v zaklenjeni garderobni omari oziroma pri učiteljici. Zapiši si identifikacijsko številko telefona.

SAM DOMA

Ne, ne gre za film Sam doma.

Mojčini in Irenini starši gredo danes na koncert in bodo pustili dekleti sami doma. Ob odhodu ju opomnijo še na nekaj podrobnosti:

- ⊙ tujcem ne smeta odpirati vrat;
- ⊙ po telefonu ne smeta nikomur povedati, da sta sami doma.

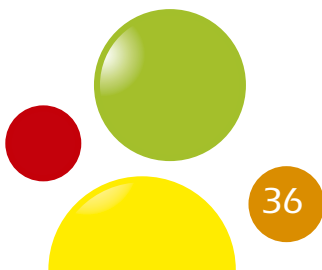
Starši obvestijo tudi sosede, da sta dekleti sami, in jih prosijo, naj malo popazijo na njiju.

Okoli 21. ure pozvoni pri vratih. Mojca steče do vrat in jih hoče odpreti. Njena starejša sestra jo še pravočasno ustavi: »Ne, ne smeva odpreti. Si pozabila, kaj sta naročila oči in mamica?« Irena gre k vratom in pogleda skozi kukalo. Pred vrati stoji tujec.

»Rad bi oddal paket!« zakliče moški pred vrati.

Premisli, kako se bo nadaljevala zgodba .

Kako bi ti ravnal v takšnem položaju?

Si prebral zgodbo Sam doma in razmislil o njenem koncu?

Kako se je končala tvoja zgodba?

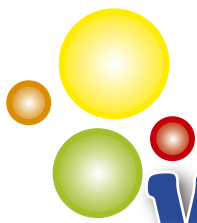
Ali si bil tudi ti že sam doma?

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje, kako ravnati, če si sam doma:

- ☉ če stoji pred vrati kdo, ki ga ne poznaš, NE ODPIRAJ;
- ☉ po telefonu tujcem ne razlagaj, da si sam doma. Povej raje, da starši trenutno ne morejo k telefonu. Neznanca zaprosi, naj ti zaupa telefonsko številko, da ga bodo starši poklicali nazaj;
- ☉ če veš, da boš dlje časa sam doma, o tem, da je nekdo zvonil pri vratih, obvesti starše ali osebe, ki jim lahko zaupaš.

VLOM V STANOVANJE

Matjaž se je vrnil iz šole. Ob prihodu domov je opazil odprta in poškodovana vhodna vrata. V stanovanju so bile omare odprte in stvari razmetane po tleh. Matjaž je stekel k sosеду in ga zaprosil, naj pokliče starše. Domov je prehitel oče, ki je poklical na policijsko postajo. Prišli so policisti, ki so zavarovali sledi na vratih, sledi obuval in prstne odtise na vratih omar, da bi lažje našli vlomilca.

Ali zaklepaš vhodna vrata, ko zapustiš stanovanje?

Ali zapreš okna, ko zapustiš stanovanje?

Ali so balkonska vrata zaprta?

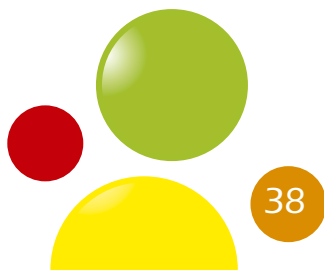
Pogovori se s svojimi starši, kako je zavarovano vaše stanovanje oziroma hiša.

Tvoji starši se lahko pri policistih pozanimajo o možnosti zavarovanja vašega premoženja. Na spodnjo črto si napiši naslov najbližje policijske postaje.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

- ⦿ preden greš od doma, preveri, če si zaprl okna in zaklenil vrata;
- ⦿ po vlamu ne vstopaj v prostor, da ne poškoduješ sledi; o tem obvesti starše ali policijo na številko 113.

VARNA SMUKA

V Sloveniji je veliko smučišč, ki jih obiskujejo tudi otroci. Da bi bila smuka čim varnejša, tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje, da na smučišču vedno upoštevaš pravila:

- ⊙ uporabljaš zaščitno smučarsko čelado;
- ⊙ upoštevaš oznake na smučiščih;
- ⊙ upoštevaš napotke redarjev in policistov;
- ⊙ ne smučaj po neurejenih delih smučišča;
- ⊙ hitrost in način vožnje prilagodi svojemu znanju, terenskim in vremenskim razmeram ter številu smučarjev na smučišču;
- ⊙ ravnaj odgovorno in smer vožnje izberi tako da ne ogrožaš ali poškoduješ sebe, drugih ali naprav;
- ⊙ prehitevaš lahko z obeh smeri, vendar vedno v zadostni razdalji, ki pušča drugemu smučarju dovolj prostora;
- ⊙ za zaustavljanje, zadrževanje ali vzpenjanje uporabljaš le rob smučišča;
- ⊙ če ob padcu na smučišču ne potrebuješ pomoči reševalca, se čim prej umakni na rob smučišča.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Pred odhodom na smučanje si zapiši podatke o smučeh, saj bo njihovo iskanje lažje, če ti jih ukradejo.

O smučeh:

Znamka _____

Tip _____

Barva _____

Dolžina _____

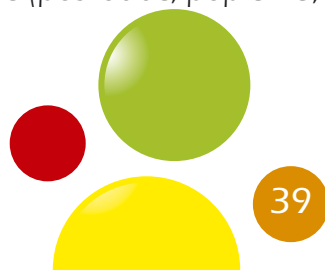
Številka _____

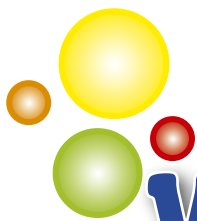
O okovju/vezeh:

Znamka _____

Druge oznake _____

Zapiši si tudi posebne znake opreme (poškodbe, popravila, oznake ...).

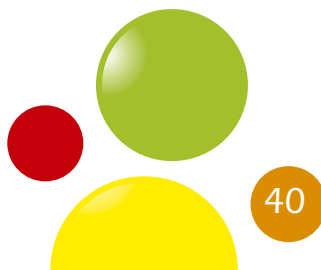

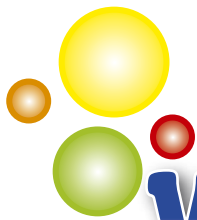
VARNOST NA KOPALIŠČIH

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

- ⦿ Za kopanje lahko uporabljaš le vodne površine, namenjene kopanju – kopališča.
- ⦿ Na kopališčih se ravnaj po določbah kopališkega reda in znakov, postavljenih na kopališču, ter navodilih reševalca iz vode ali druge osebe, ki je odgovorna za vzdrževanje reda na kopališču.
- ⦿ Ne skači v vodo, ko si vroč in poten, telo se mora postopno privaditi na temperaturo vode.
- ⦿ Ne uporablaj vodnih blazin in drugih pripomočkov za plavanje v globoki vodi, ker ne zagotavljajo nobene varnosti.
- ⦿ Nikoli ne plavaj s polnim, pa tudi ne s popolnoma praznim želodcem, po obilnem obroku počakaj najmanj dve uri.
- ⦿ Ne skači v motno vodo, plitvine ali na neznanih mestih – ta so lahko zelo nevarna.

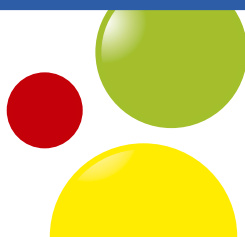
VARNA VOŽNJA S KOLESOM

- ⊙ Kolo sme samostojno voziti v prometu na cesti otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let.
- ⊙ Za vožnjo kolesa se usposobiš, ko opraviš kolesarski izpit in dobiš kolesarsko izkaznico v osnovni šoli, ki jo obiskuješ.
- ⊙ Otrok do 14. leta, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu le v spremstvu polnoletne osebe, ki lahko ob upoštevanju prometnih razmer spremlja največ dva otroka.
- ⊙ Otrok do 6. leta sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju za pešce, v spremstvu polnoletne osebe pa tudi v območju umirjenega prometa.
- ⊙ Kolesar, mlajši od 14 let, mora med vožnjo nositi na glavi pripeto zaščitno kolesarsko čelado, enako pa velja tudi za otroka, ki se na kolesu vozi kot potnik v ustreznem sedežu za otroka.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje, da za varno vožnjo s kolesom upoštevaš naslednja pravila:

- ⊙ vedno kolesari po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti;
- ⊙ kjer teh ni, vozi vedno ob desnem robu ceste v smeri vožnje;
- ⊙ v skupini kolesarjev vozite drug za drugim;
- ⊙ med vožnjo s kolesom je prepovedano izpustiti iz rok krmilo, dvigati noge s pedalov, voditi, vleči ali potiskati druga vozila, pustiti se vleči, potiskati ali prevažati predmete, ki ovirajo kolesarja pri vožnji, ali voziti druge osebe, če je kolesar mlajši od 18 let;
- ⊙ ponoči in ob zmanjšani vidljivosti moraš imeti na sprednjem delu kolesa prižgano belo luč za osvetljevanje ceste, na zadnji strani kolesa pa rdečo luč. Tu moraš imeti nameščen še rdeč odsevník, na obeh straneh pedalov rumene ali oranžne odsevnike, na kolesih pa rumene ali oranžne bočne odsevnike.

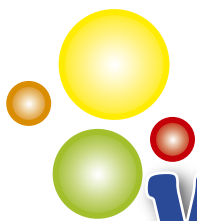
Tvoj prijatelj, policist Leon, sprašuje:

Kdaj lahko samostojno voziš kolo v cestnem prometu?

ODGOVOR:

Ko sem star 8 let in imam opravljen kolesarski izpit, ali če sem že dopolnil 14 let.

VARNO KOLO

Vozimo pametno!

SVET ZA PREVENTIVO IN
VZGOJO V CESTNEM PROMETU

MESTO PREGLEDA DATUM:

POROČILO O PREGLEDU KOLES

Ime in priimek uporabnika kolesa

Številka in tip kolesa

NAPRAVE IN OPREMA NA KOLESU

- 1. Zvonec
- 2. Luč za osvetljevanje ceste
- 3. Rdeča luč, zadaj
- 4. Rdeči odsevník, zadaj
- 5. Rumeni odsevníki v pedalih
- 6. Zadnja zavora
- 7. Prednja zavora
- 8. Bočni odsevníki
- Distančnik z odsevníkom
- Ščitnik verige
- Blatniki
- Ustrezne pnevmatike
- Ustrezen sedež
- Ogljedalo
- Čelada

VZDRŽEVANJE KOLES

- Zavore
- Balanca in ročice
- Pedala in pogon
- Okvir kolesa
- Kolesa in pnevmatike
- Čiščenje in mazanje

Pregledano kolo ni brezhibno. Ponovni pregled dne

Pregledano kolo je tehnično brezhibno in varno

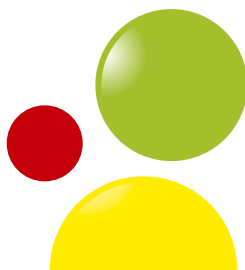
Nalepka "VARNO KOLO" izdana dne

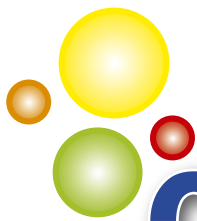
Podpis uporabnika kolesa

Žig

Komisija za pregled koles

OPOMBA: - obvezno, - priporočljivo

OPIS MOJEGA KOLESA

Nalogo rešiš tako, da na spodnje prazne črte vpišeš predpisane naprave in opremo kolesa, ki so na fotografiji na strani 43 in jih tvoje kolo ima.

Predpisane naprave in oprema kolesa, ki jo tvoje kolo ima, ter priporočljiva oprema:

1. _____	5. _____
2. _____	6. _____
3. _____	7. _____
4. _____	8. _____

Moje kolo je _____ barve, znamke _____, tipa _____ in ima vtisnjeno številko _____.

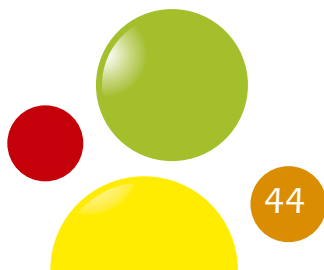
Na kolesu so naslednje posebnosti (nalepke, poškodbe, oznake, popravila ...):

S kolesom se lahko vozimo po domačem dvorišču, igrišču, pešpoteh, kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti ter po cesti. Seveda pa je za vožnjo treba izpolnjevati posebne pogoje. Odgovori na vprašanja:

Do katere starosti je kolesarska čelada med vožnjo obvezna? Do _____ leta.

Po kateri strani vozišča moraš voziti kolo po cesti?

Ali smeš voziti kolo po površinah, kjer ni dovoljena hoja pešcem?

SKIROJI, ROLERJI ...

Otroška prevozna sredstva, invalidski vozički in športni pripomočki ter naprave, ki so hitrejši od hoje pešcev – SKIRO, KOTALKE, ROLKE, ROLERJI, SMUČI, SANKE, OTROŠKA KOLESA – in jih poganja motor – GOKARTI, MINI MOTORJI, MOTORNE SANI – sodijo v skupino posebnih prevoznih sredstev.

Navedena prevozna sredstva (razen tistih, ki jih poganja motor) lahko uporabljaš:

- ⊙ povesod tam, kjer je dovoljena hoja pešcev in vožnja s kolesi (kolesarska pot, kolesarska steza, kolesarski pas, pločnik);
- ⊙ pri tem ne smeš ovirati in ogrožati pešcev in kolesarjev;
- ⊙ voziti se moraš s takšno hitrostjo, kot hodijo pešči;
- ⊙ nikakor pa se z njimi ne smeš voziti po cesti.

Tvoj prijatelj, policist Leon, opozarja:

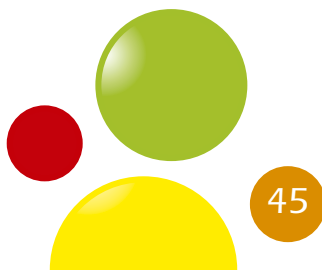
Prevoznih sredstev, ki so hitrejša od hoje pešcev in jih poganja motor (gokarti, mini motorji, motorne sani) – NE SMEŠ uporabljati na cesti, drugih površinah, kjer hodijo pešči in se vozijo kolesarji ter v naravnem okolju!

Tvoj prijatelj, policist Leon, sprašuje:

Kje se lahko voziš z mini motorjem?

ODGOVOR:

Na poligonu in urejenih progah.

ZMANJŠAJ HITROST

Hitrost je prevečkrat vzrok različnih prometnih nesreč, tudi nesreč, v katerih so udeleženi otroci kot pešci, kolesarji ali kako drugače.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Zmanjšaj hitrost in vozi varno! Še posebej to velja, če se voziš s kolesom, skirojem ali rolerji po klancu navzdol.

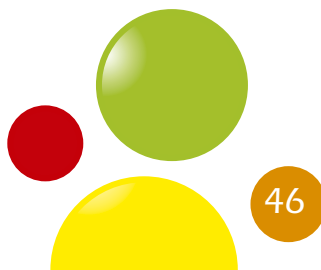
Varna vožnja je vožnja s hitrostjo, s katero ne ogrožaš sebe ali drugih.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Tudi s kolesom vozi varno. Na kolesarskih poteh ne divjaj in ne ogrožaj pešcev.

Med vožnjo v vozilu lahko vplivaš na hitrost, tako da občasno pogledaš na števec vozila, s katerim te pelje oči, mami ali kdo drug. Če je v naselju omejitev hitrosti 50 kilometrov na uro in voznik pelje več, ga na to kar takoj opomni - varneje se boš peljal z njim.

VARNOST PEŠCEV

Policist Leon svetuje, kaj lahko kot pešec storiš za večjo varnost. Pešci so med najbolj ogroženimi prometnimi udeleženci. Pogosto so žrtve nesreč zaradi neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil, pa tudi zaradi lastnih napak ali neustreznega ravnanja.

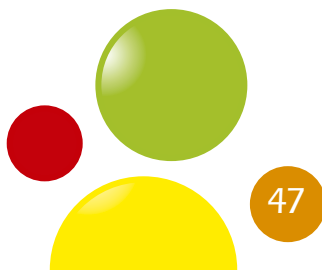
Varnejši boš, če boš upošteval nasvete:

- ⦿ poskrbi, da boš v prometu viden, nosi svetla oblačila in predmete, ki izboljšajo vidnost (odsevne trakove, kresničko ...);
- ⦿ ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nosi kresničko ali drugo odsevno telo, in sicer na vidnem mestu, na strani, ki je obrnjena proti vozišču;
- ⦿ upoštevaj prometne predpise; prečkaj cesto na označenih prehodih za pešce, hodi po pločnikih (če obstajajo) oziroma ob levem robu;
- ⦿ predvidi ravnanja drugih udeležencev v prometu.

Tvoj prijatelj, policist Leon, svetuje:

Če vidiš avto, ki se približuje, še ne pomeni, da te je tudi voznik opazil. Prepričaj se v to, preden stopiš na cesto!

ZA KONEC

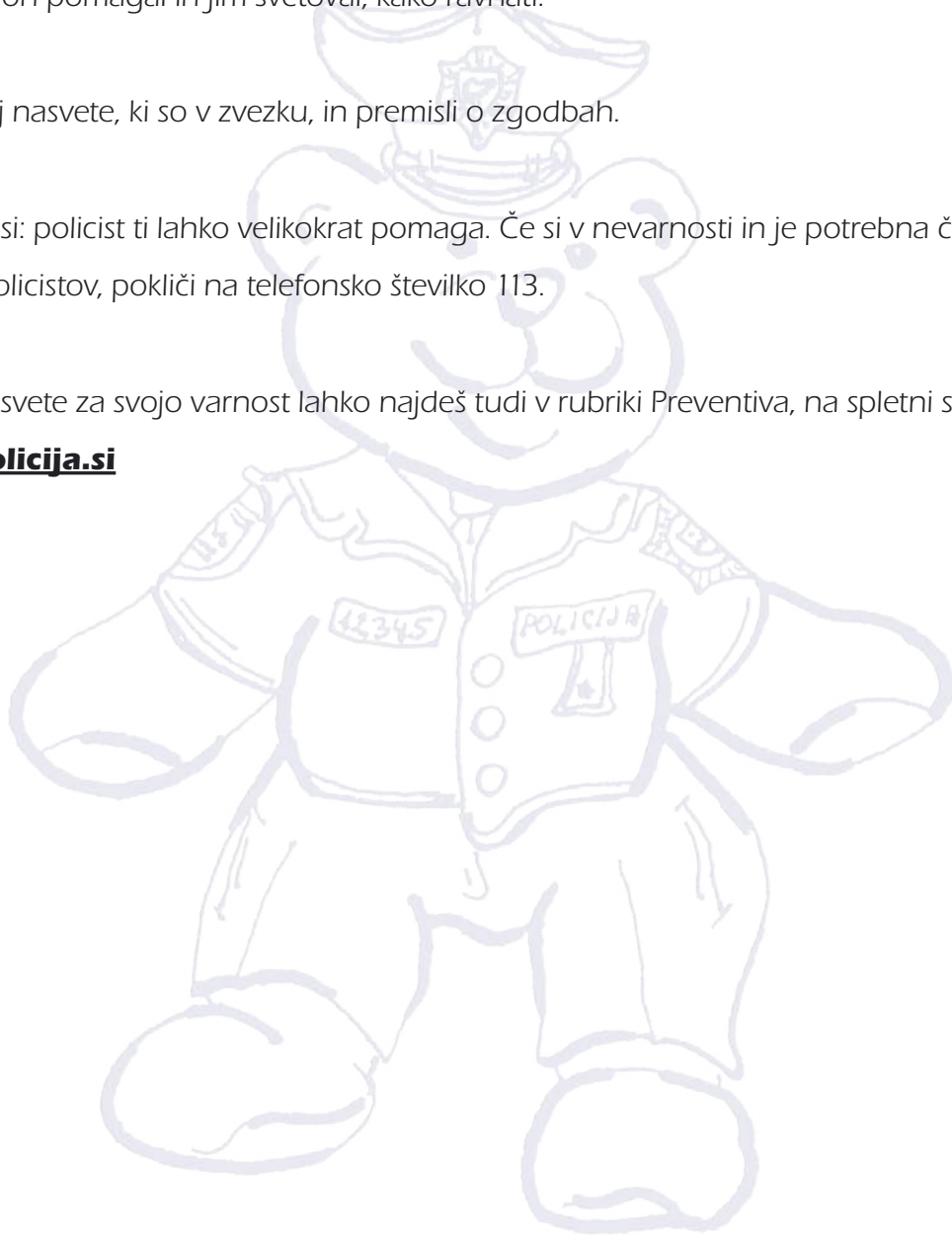
V zvezku, ki si ga prejel od policista, je le nekaj osnovnih nasvetov, ki ti lahko koristijo, ko se znajdeš v podobnem položaju, kot so se znašli otroci iz zgodb. Verjetno si opazil, da jim je policist Leon pomagal in jim svetoval, kako ravnati.

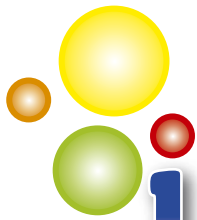
Upoštevaj nasvete, ki so v zvezku, in premisli o zgodbah.

Zapomni si: policist ti lahko velikokrat pomaga. Če si v nevarnosti in je potrebna čim hitrejša pomoč policistov, pokliči na telefonsko številko 113.

Druge nasvete za svojo varnost lahko najdeš tudi v rubriki Preventiva, na spletni strani policije

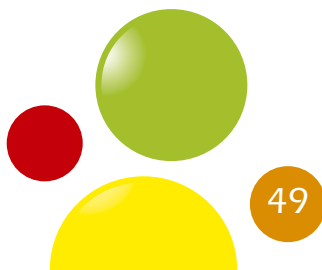
www.policija.si

LEONOV NASVETI

- ⊙ Vsak ima pravico do varnosti!
- ⊙ Ne zaupaj osebam, ki jih ne poznaš (ne odzovi se njihovim povabilom, od njih ne sprejemaj daril, ne sedaj v njihove avtomobile, ne spuščaj neznancev v stanovanje, saj lahko postaneš žrtev kaznivega dejanja, celo žrtev trgovine z ljudmi)!
- ⊙ Izogibaj se tablet in drugih snovi, ki jih ne poznaš, saj gre lahko za zdravju škodljive snovi ali celo za mamila, ki so zelo nevarna in lahko povzročijo smrt!
- ⊙ Ne dotikaj se predmetov, s katerimi se lahko okužiš ali poškoduješ, na primer odvrženih injekcijskih igel!
- ⊙ Če si izpostavljen nasilju v šoli, doma ali kjer koli drugje, o njem spregovori s starši, učitelji, prijatelji in se zaupaj zdravniku ali policistu!
- ⊙ Na nasilje ne odgovarjaj z nasiljem, ampak seznanj starše, učitelje, policijo ...!
- ⊙ Varno uporabljaj prenosni telefon: ne odgovarjaj na zlonamerna sporočila, klice ali na poslane nespodobne fotografije oziroma filme!
- ⊙ Na podoben način varno uporabljaj tudi internet: ne sestajaj se s prijatelji, ki si jih spoznal prek interneta; na njem ne objavljaš svoje telefonske številke, fotografij, naslova in obvestil o tem, katero šolo obiskuješ in kje se pogosto zadržuješ; ne obiskuj nasilnih in škodljivih vsebin na internetu!
- ⊙ Če si žrtev kaznivega dejanja ali se počutiš ogroženega in potrebuješ pomoč policista, čim prej pokliči telefonsko številko policije 113 in se predstavi s pravimi podatki!

LEONOV SLOVARČEK

- ⊙ **KAZNIVA DEJANJA** so tatvine, vlomi, ropi, poškodovanja tujih stvari, povzročitve telesnih poškodb in druga dejanja, ki jih zakon določa kot kazniva dejanja, za njihovo povzročitev pa je lahko zagrožena tudi zaporna kazen;
- ⊙ **NASILNA RAVNANJA** so dejanja, ki vsebujejo grožnje ali telesno silo (potiskanje, vlečenje, pljuvanje, udarci, meti, brce ... vse to je **fizično obračunavanje**);
- ⊙ **NUJNI KLIC** - kadar je potrebna čim hitrejša pomoč policistov, zdravnikov ali gasilcev govorimo o nujnem klicu;
- ⊙ **PIROTEHNIČNI IZDELKI** so pirotehnične igrače (bengalske vžigalice, pokajoči vložki za cigarete, konfeti bombice, pokajoče žabice, male petarde ...) in izdelki za male (petarde, rimske svečke, majhna ognjemetna kolesa, bengalične bakle, topovski streli, rakete ...), srednje ter velike ognjemete;
- ⊙ **PREKRŠKI** so kričanje, prepiri, pretepi, vandalizem in druga dejanja, ki jih zakon določa kot prekrške, za njihovo povzročitev pa je praviloma zagrožena denarna kazen;
- ⊙ **TOLPA** je skupina oseb, ki se ukvarja s prekrški in kaznivimi dejanji (izsiljevanje, tatvine, ropi, pretepi, vandalizem ...);
- ⊙ **VANDALIZEM** je uničevanje spomenikov, klopi, igral na otroških igriščih, dreves in parkov, telefonskih govornic, skrunitev grobov, razbijanje stekel in uličnih svetilk, pisanje po zidovih, prevračanje smetnjakov, uničevanje prometnih in drugih znakov, parkiranih avtomobilov, metanje kamnov na mimovozeča vozila ...; navedene oblike vandalizma se med seboj razlikujejo, a imajo nekaj skupnega – **poškodovanje ali uničenje stvari brez razloga ali namena.**

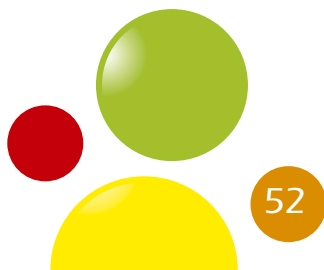

BELEŽKE

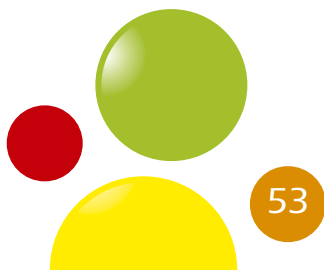

BELEŽKE

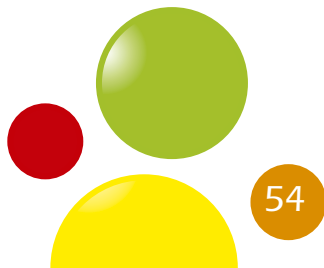
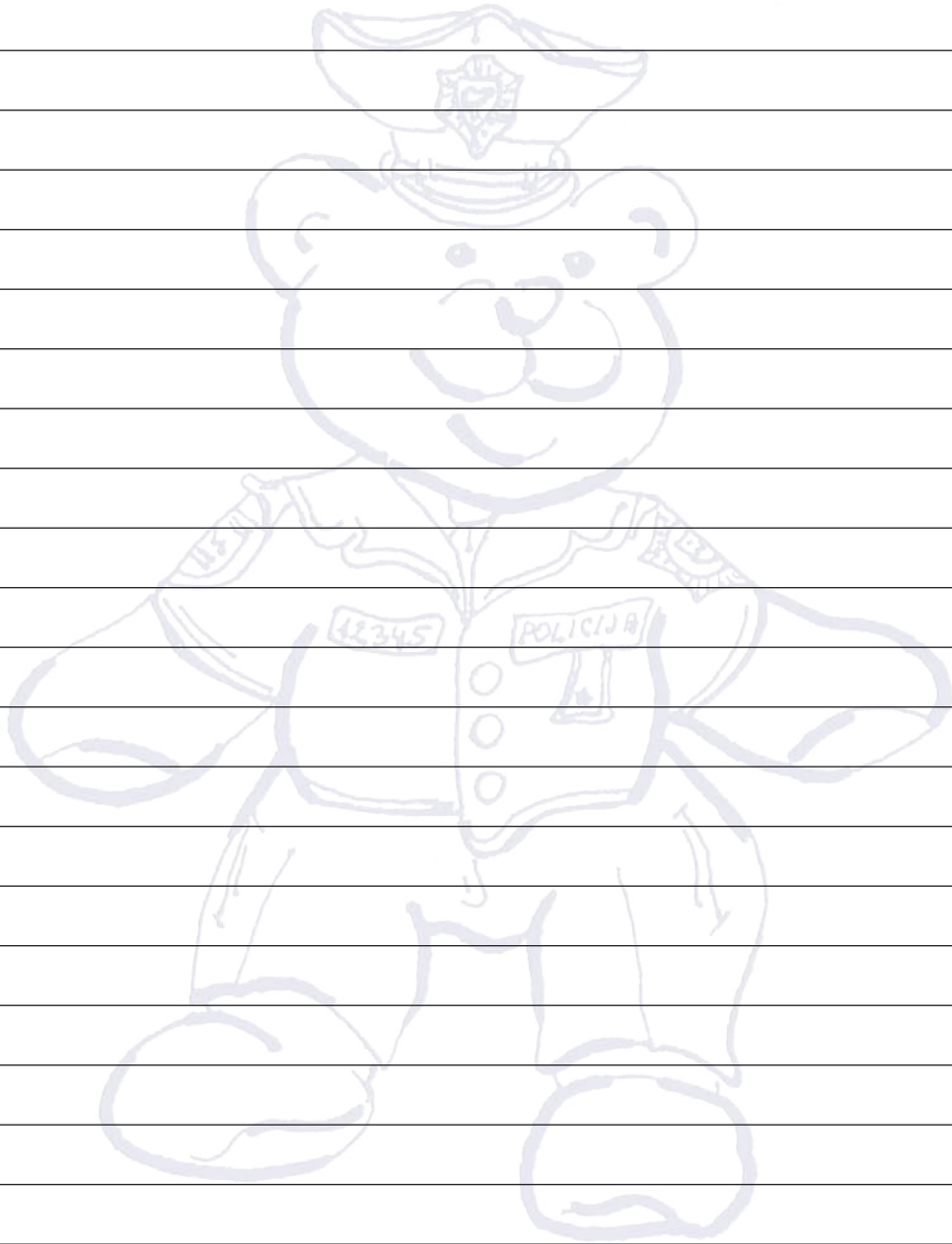

BELEŽKE

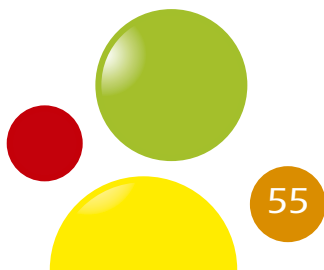

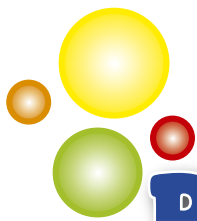
BELEŽKE

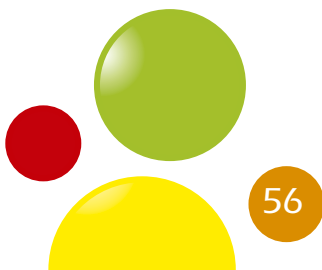

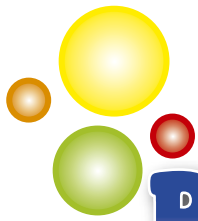
BELEŽKE

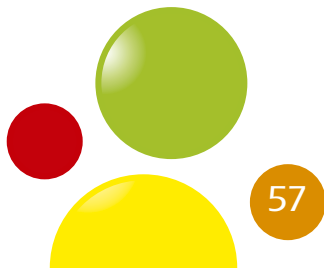

BELEŽKE

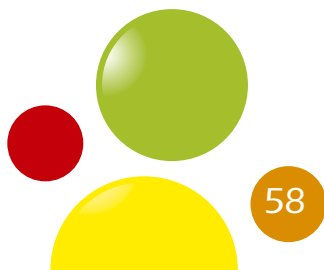

BELEŽKE

BELEŽKE

5

IME IN PRIIMEK

ŠOLA

RAZRED

DATUM

POLICIST LEON SVETUJE

3

IME IN PRIIMEK

ŠOLA

RAZRED

DATUM

POLICIST LEON SVETUJE

1

IME IN PRIIMEK

ŠOLA

RAZRED

DATUM

POLICIST LEON SVETUJE

6

IME IN PRIIMEK

ŠOLA

RAZRED

DATUM

POLICIST LEON SVETUJE

4

IME IN PRIIMEK

ŠOLA

RAZRED

DATUM

POLICIST LEON SVETUJE

2

IME IN PRIIMEK

ŠOLA

RAZRED

DATUM

POLICIST LEON SVETUJE

